

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

Doğanhisar İmam Hatip Ortaokulu Rehberlik Servisi

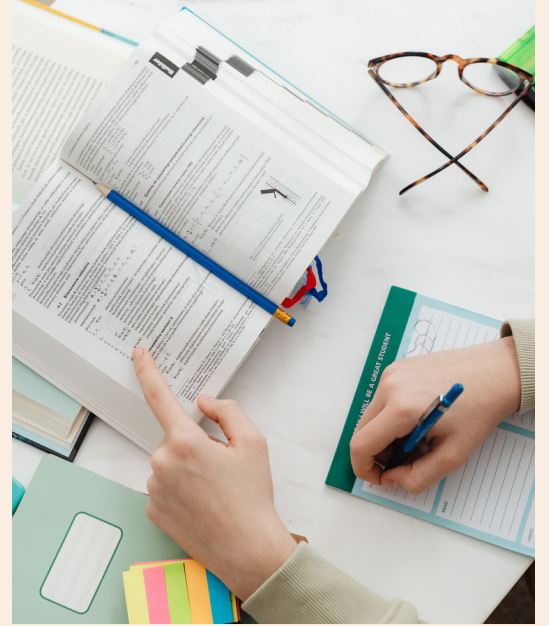
VERİMLİ DERS ÇALIŞMA NEDİR?

“Gece ikiye kadar ders çalıştım yine de sınavım kötü geçti.” **“Tüm günüm masa başında geçiyor, ama bir türlü başarılı olamıyorum.”**

Bu iki cümle günümüz öğrencilerinin en sık kullandığı cümlelerden... Aslında bu cümlelere bakarak bile birçok öğrencinin çalıştığını ama doğru olarak çalışmadığını anlayabiliyoruz. Peki verimli ders çalışmayı bu çalışmalardan ayıran şey tam olarak ne?

Genel hatlarıyla özetleyecek olursak belirli bir amaç doğrultusunda yapılan ve zamanın planlı şekilde kullanıldığı çalışma biçimine verimli ders çalışma diyoruz. Konu verimli ders çalışma olunca bizim için asıl önemli olan saatler boyunca çalışmak değil, çalışma sonunda elde edilen başarı, yani öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğidir.

Verimli çalışma, sonradan öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir beceridir. Bu işin öznesi her ne kadar öğrenci olsa da başarıya yalnızca öğrencinin çalışmasıyla değil ailenin, öğretmenin ve öğrencinin birlikte çalışmasıyla ulaşılır. Okulda ve sınavlarda başarıya ulaşmak aslında bir ekip işidir.

Bu konuda ailelere ne gibi sorumluluklar düşüyor?

- EBEVEYNLER, ÇOCUĞUN BAŞARI DÜZEYİ NE OLURSA OLSUN, ÇOCUKLARINA SEVGİSİNİ HİSSETTİRMELİDİR.
- ÇOCUK KENDİ GERÇEKLERİ İÇİNDE DEĞERLENDİRİLMELİDİR. DİĞERLERİYLE KIYASLAMAK YERİNE ÇOCUĞA İNANILDIĞINI HİSSETTİRMEK GEREKİR.
- ANNE BABALAR ÇOCUKLARININ SINIRLARINI TANIMAYA, ONLARIN YETENEK, İLGİ VE DEĞERLERİNİ ANLAMAYA ÇALIŞMALIDIRLAR.
- ÇOCUĞUN DERS ÇALIŞMASINA ENGEL OLAN MADDİ-MANEVİ SORUNLAR ORTADAN KALDIRILMALIDIR.
- EBEVEYNLER ÇOCUKLARINA SIK SIK "DERS ÇALIŞ" DİYE BASKI YAPARAK, ÇALIŞMAYA KARŞI İSTEKSİZLİK YARATMAMALIDIRLAR.

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA VE AİLENİN ÖNEMİ

Çocuk sıcak, sevecen ve tutarlı bir aile ortamında kendi kendine yetmeyi, kendinden hoşnut olmayı, kendine saygı duymayı öğrenmektedir. Böyle bir aile ortamında özgüvenin temelleri atılmaktadır

(Yavuzer, 1995).

Özgüven çocuğun kendisine ve çevresine güvenmesini sağlamaktadır. Böylelikle çocuk ders çalışmaya ilişkin kendine güvenmekte ve herhangi bir zorluk karşısında “ben bunu yapabilirim” algısı oluşmaktadır. Aileden sonra okul çocuğun ilk temel toplumsallaşma kurumu niteliği taşımaktadır. Anne ve babanın okul ile ilgili tutumu önemlidir. Ebeveynlerin öğrenmeye ve akademik başarıya karşı olumsuz tutumu okula yansımaktadır. Ebeveynler okula önem vermemiş, karşı bir tutum takınmış ya da öğretmenlerini küçümsemiş ise çocuk tüm bunların etkisinde kalarak başarısız olabilmektedir. Çocuk tüm bunların etkisi altında kaldığında derslerine gerektiği önemi vermemekte, derslere ilişkin olumsuz bir algı içerisinde olmakta, sonuç olarak da okul başarısızlığını yaşayabilmektedir. Anne ve babalar dikkatli davranışlarda bulunmalıdır. Başarılı olmakta önemli olan çok çalışmak değildir; etkili ve verimli çalışmaktır. Bu sebepten ötürü çocuğa zamanı etkili ve verimli kullanmayı öğretmek gerekmektedir.

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA VE AİLENİN ÖNEMİ

Çocuğun ihtiyacı olan beceri planlama yapmaktır. Adım adım çizelge oluşturarak tüm dersleri ile ilgili planlama yapması sağlanmalıdır. Planlamayı yaparken zorlandığı durumlarda ise anne ve baba bu konuda destek olmalıdır. Hazırlamış olduğu çalışma planını görebileceği yere asması konusunda çocuğa yardımcı olunmalıdır. Bu şekilde ne yapması gerektiği konusunda bir fikri olacak ve ebeveynleri tarafından ders çalış şeklindeki söylemlere maruz kalmayacaktır. Ders çalışacağı odanın ısı ve ışığı uygun olmalıdır. Dikkatini dağıtacak unsurlar odada bulunmamalı ve sessiz olmalıdır. Ebeveynler çocuğun plana uyup uymadığını kontrol etmeli ve dönütte bulunmalıdır.

Çocuğu bir sandala benzetelim, sandalın ulaşacağı bir liman bulunmaktadır. Limana ulaşabilmesi için bir güzergâh takip etmesi gerekir yoksa ulaşmak istediği yere ulaşamaz. Yolda fırtına çıkabilir sandal savrulabilir yanında gerekli ekipmanlar olmalı ki hasar olduğunda onarabilirsin eğer kaybolursa rehber yardımıyla yola devam edebilirsin. Çocuk hedef belirlemeli, planlama yapmalı, ders çalışmayı değil doğru ve verimli ders çalışmayı öğrenmeli ve ebeveynleri bu yolculukta hem fiziki hem de psikolojik olarak destek olmalıdır. Sandal bu şekilde limana ulaşacaktır...

Çocukların ilk sosyal deneyimlerini edindiği yer ailedir. Aile toplumun en küçük sosyal birimi olmaktadır. Aileleri tarafından demokratik tutum ile yetiştirilen çocuklar en etkin, özgür ve arkadaşları ile ilişkilerinde en başarılı çocuklar olmaktadır. Fakat baskıcı, otoriter veya anne babasının tutarsız davrandığı aileler içerisinde büyüyen çocuklar inatlaşma ve saldırganlık gibi yollar ile kendini kabul ettirmek istemektedir (Yavuzer,2016).

ZEKİ AMA ÇALIŞMIYOR!

'Zeki ama çalışmıyor" çocuklarımızın gerek öğretmeni gerekse ebeveynleri tarafından sıkça duyduğu klişe bir söz. Peki, çocuk zeki ise neden çalışmıyor ya da çalışmak istemiyor? Aslına bakarsak bu soruların kaynağını bulmak ve bu sorunlara yönelik çözüm üretmekle işe başlayabiliriz. Bir maraton koşucusu neden kilometrelerce koşar? Ya da bir karınca neden sürekli çalışır? Bir sporcu neden her zaman antrenman yapar?

Tabii ki hepsinin bir hedefi var; kimse durduk yere kilometrelerce koşmaz, hedefi birinci olmak, altın madalya kazanmaktır; karınca kışa hazırlık yapmak için sürekli çalışır, yiyecek depolar; bir sporcu yıllarca çalışır antrenman yapar olimpiyatlara gidebilmek ve şampiyon olabilmek için...

Bir işe başlamamız için öncelikle bir hedefimizin olması lazım. İnsan hedefleri, amaçları, idealleri uğruna çalışır, emek verir ve bunları yaparken de mutlulukla, içtenlikle yapar. Eğer çocuklarınızın çalışmasını istiyorsanız öncelikle neden, niçin çalışmalıyım sorusuna cevap bulmalı yani bir hedef belirlemeliyiz.

Kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri çocuğunuzla birlikte belirlemek ve o hedefi çalışma ortamındaki uygun bir yere asmakla işe başlayabilirsiniz. Yalnız hedefler; gerçekçi, uygulanabilir ve çocuğun kapasitesine uygun hedefler olmalıdır. Bu yıl zayıf almadan sınıfı geçmek ya da takdir belgesi ile sınıfı geçmek; nitelikli bir liseye yerleşmek; ileride alanında uzman bir doktor olmak, milli sporcu olmak, olimpiyatlara katılmak gibi kısa-orta-uzun vadeli hedefler belirleyebilirsiniz.

HEDEFLER BELİRLENDİKTEN SONRA UYGUN BİR ÇALIŞMA ORTAMI VE DÜZENİ OLUŞTURULARAK, OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI YARDIMIYLA DA VERİMLİ DERS ÇALIŞMA PROGRAMI HAZIRLANMALI; EBEVEYNLER VE OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANI İŞBİRLİĞİNDE ÇALIŞMALARIN TAKİBİ YAPILMALIDIR. VERİMLİ DERS ÇALIŞMA PROGRAMI AZ ÇALIŞIP ÇOK VERİM ALMAYI HEDEFLER. NEYE, NEREDEN, NASIL VE NE ZAMAN ÇALIŞILMASINI GÖSTERDİĞİ İÇİN BELİRSİZLİĞİ VE BERABERİNDE KAYGIYI ORTADAN KALDIRMAYA YARDIMCI OLACAKTIR. AYRICA VERİMLİ DERS ÇALIŞMA PROGRAMININ BİR SÜREÇ OLDUĞUNU, SABIR VE İRADE GEREKTİRDİĞİNİ DE UNUTMAMAK GEREKİR.

BAŞARILI OLMANIN TEK REÇETESİ: ÇALIŞMAK!

*Neredeyse her ailenin
çözmek için
öğretmenlere, psikolojik
danışmanlara
başvurduğu bir konu:
Çocuğum çok çalışıyor
ama olmuyor! Değerli
aileler; öncelikle şunu
unutmamak gerekiyor:
Başarıyı getiren çok
çalışmak değil etkin
çalışmaktır. Bir diğer
ifadeyle verimli
çalışmaktır. Bir çocuğın
başarısını etkileyen
etmenler vardır. Bunlar:
Bireysel etkenler:
Çocuğın kaygı düzeyi,
motivasyon eksikliği,
DEHB, özel öğrenme
güçlüğü vs.*

Ailevi etkenler: Huzursuz ev ortamı, yüksek beklentiler vs. Çocuğunuzun başarısız olmasının altında yatan etkeni belirledikten sonra bu sefer çözüm konusunda adım atmalısınız. İlk adım çocuğunuzun ders çalışırken verim aldığı çalışma şeklini (dinleyerek, görerek ya da uygulayarak) beraber konuşup belirlemelisiniz. Bu konuda size yardımcı olması için okulunuzun psikolojik danışmanından yardım isteyebilir ya da bu konuda uzman olan kişilere başvurabilirsiniz. Her ne kadar öğrencinin başarısında çeşitli etmenler rol oynasa da burada aile faktörü çok önemlidir. Nitekim yapılan tüm araştırmalarda da aile faktörünün etkili olduğu görülmüştür. Aile bağlarının akademik başarıyı nasıl etkilediğinin araştırıldığı çalışmalarda: Ailesiyle iyi geçinen, sağlıklı bir iletişimi olan öğrencilerin, ailede iletişim sorunu yaşayan, yeterli desteği görmeyen öğrencilere oranla akademik ve sosyal ilişkilerde daha başarılı oldukları görülmüştür. Bireysel ve ailevi faktörlerin başarı durumunu etkilediği bu yolda şunu unutmamak gerekiyor; **başarı çocuğın eseridir**. Çocukların hayat yolculuğunda biz eğitimciler ve siz aileler çocuklara bazen eşlik eden bazen de rehberlik eden kişileriz. (Ebeveyn Akademi, 9. Sayı)

